

Orla Møller: Den danske folkekirke er som juridisk og administrativt organ en ejendommelig størrelse. Det er ikke nogen statskirke, og alligevel er den på mange punkter afhængig af staten. Det er den økonomisk, det er den lovgivningsmæssigt. Den kan ikke få kvindelige præster, medmindre man i dette ukirkelige ting vedtager en lov, der giver mulighed for noget sådant. Den danske folkekirke er på den måde ejendommeligt bundet sammen med dette høje ting. Det er vor opgave at skabe de rammer, som folkekirken skal leve under. Som menighed betragtet er folkekirken egentlig også en underlig størrelse, for der er vel egentlig flere kirker i denne kirke, og de er ikke enige om ret meget. De er egentlig kun enige om en ting, og det er, at der skal bygges kirker.

På denne dobbelte baggrund må man hilse det lovforslag, som kirkeministeren fremsætter om ændring i loven om kirkers bestyrelse, velkommen, for det imødekommer begge de forhold, som jeg har berørt her. Det udvider rammen, hvorunder den danske folkekirke skal arbejde, og det imødekommer det kolossale behov for at få bygget nye kirker, som vi står over for.

Der kunne måske være anledning til at spørge, om der er behov for mere kirkebyggeri. For er det ikke sandt, at mange af folkekirkens rum står tomme, og at mange af dem er blevet overflødige? Herom vil jeg gerne sige to ting. Jeg tror, at de undersøgelser, der for øjeblikket foregår, vil vise, at folkekirkens bygninger aldeles ikke står tomme, og for det andet: folkekirken kommer i den kommende tid til at stå over for to ejendommelige ting. Den kan komme ud for det at have for mange kirker, at have overflødige kirker. Jeg tror, det vil ske i nogle af de nye kommuner, der er blevet lavet ved kommunesammenlægninger. En rationalisering vil sikkert medføre i løbet af nogle år, at der viser sig at være overskud på kirkebygninger, og i bykerne i de store byer kan man vel komme ud for noget af det samme, selv om vi for øjeblikket kun i Storkøbenhavn har et par stykker af den slags.

Men samtidig vil det være lige så sikkert, at folkekirken kommer til at stå over for den situation at have alt for få kirker i de områder, hvor mennesker flytter sammen.

Behovet er for øjeblikket kolossalt. Jeg tror ikke, det er for kraftigt at sige det på den måde. Jeg tror, at det skøn, som kirkeministeriets folk har anlagt om det behov, som der er for øjeblikket for kirker, på en ca. 60, er et meget forsigtigt skøn. Med det kendskab, jeg har til kirkebyggeri i den landsdel, hvor jeg hører hjemme, tør jeg nok antyde, at det er et meget forsigtigt skøn, der her er anlagt. Med den eksisterende lovgivning vil det være simpelt hen ugørligt at få dette kirkebyggeri igennem, og derfor er det en nødvendighed at få ændret lovgivningen, sådan som det sker med dette lovforslag.

Om lovforslaget i øvrigt er der tre principielle betragtninger, jeg gerne vil komme frem med. Den første drejer sig om statens støtte til kirkebyggeri. Det udvalg, som kirkeministeriet har haft til at arbejde med disse ting, meddeler i sin betænkning, at man har drøftet dette spørgsmål, og at alle repræsentanter er blevet enige om — med en henvisning til § 4 i grundloven — at staten skal yde støtte til kirkebyggeri. Jeg er ikke helt sikker på, at jeg eller mit parti er så helt enige om dette synspunkt. Efter min opfattelse må vi være principielt imod, at andre end dem, der hører hjemme i kirken, er med til at støtte opførelsen af nye kirker. Men så længe beløbet, der er afsat til dette kirkebyggeri, er af så symbolsk en størrelse som de 600.000 kr., der for øjeblikket afsættes på finansloven, er der næppe nogen grund til at gøre ophævelser over, at princippet er blevet brudt.

Det forekommer mig, at selv om beløbet blev hævet til 1 mill. kr. om året, ville det også være af symbolsk størrelse over for det behov, der er for kirkebyggeri i dag. Det vil ikke være gørligt, selv med en sådan udvidelse, inden for de næstfølgende ti år bare at komme på højde med behovet, og så længe der eksisterer en hindring yderligere at overvinde, nemlig den byggekvote, som kirkeministeriet må være indstillet på, på 4 mill. kr., vil det vare endnu længere. Jeg skønner, at der vil gå i hvert fald 15-20 år, før man bare nogenlunde er på højde med det behov, kirken står over for med hensyn til nye bygninger.

Derfor vil jeg udtrykke ønsket om, at samtlige partier her i dag vil være velvillige over for at få øget kirkeministeriets bygge-